

Gari Light

DOJIOROSO

«Він говорить віршами з минулим, наявним і майбутнім, говорить чесно, без претензій, з потаємним смутком, в Задзеркаллі свого часу, справжній киянин, з дещо вишуканою мовою...»

Василь Дробот (Київ)

«Слушая и читая Гари Лайта, я различал в его динамичных, часто ироничных текстах ноту печали, тень светлой грусти, то, без чего рифмованные строки не могут стать настоящими стихами».

Алексей Никитин (Київ)

«Осмыслить своё существование на разломе континентов, вер и отчизн — невероятно сложно. Связать вкус, стиль, остроту ощущения звукового пространства — доступно очень немногим... Так я вижу поэзию Гари Лайта».

Дмитрий Кимельфельд (Иерусалим)

«Гарі — дуже наш і дуже американський. Незвичне поєднання, яке, мені здається, і визначає його індивідуальність, його уміння кількома штрихами створювати незабутні поетичні образи».

Олександр Володарський (Київ)

“Well into his third decade as a poet, Light uses his mature voice in *Confluences* to translate multicultural images and locales. These are truly love poems and war songs crafted as universal encounters on those battlefields.”

Lennart Lundh (Chicago)

“Gari Light could be described as a trilingual, contemporary American poet, based primarily in Chicago, yet his outlook and the subjects of his writings are truly interconnected and global. Light is well aware of how the puzzle comes to be whole: by staying open to the eclectic nuances of languages, cultures and emotions that comprise his poetry. It seems that Kyiv is the proverbial organic and necessary must for this poet. His returns to the city are constant, both in verse as well as in person.”

Tatiana Retivov (Kyiv)

Гарі Лайт

ДОЛОРOSO

Збірник віршів та поетичних перекладів

Gari Light

DOLOROSO

Collection of poetry and translations

Chicago • Kyiv • Boston

2023

GARI LIGHT DOLOROSO
COLLECTION OF POETRY AND TRANSLATIONS

ГАРИ ЛАЙТ ДОЛОРOSO
ЗБІРНИК ВІРШІВ ТА ПОЕТИЧНИХ ПЕРЕКЛАДІВ

Copyright © 2023 by Gari Light, poetry and translations
Copyright © 2023 by Gari Light, author's note
Copyright © 2023 by Gari Light, selected photography
Copyright © 2022 by Karine Arutunova, original art cover
Copyright © 2022 by Oleh Maksymenko, foreword
Copyright © 2022 by Jenya Krein, afterword

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by an information storage and retrieval system without permission in writing from the copyright holder.

ISBN 979-8-9877439-0-4

Edited by Marina Tyurina Oberlander
Book and cover design by Oleg Fedorov Publishing
Ukrainian content edited by Nataliya Mushyrovskya

First edition published by Oleg Fedorov Publishing (Kyiv, Ukraine)

Published by Bagriy & Company | Chicago, IL

☐ www.bagriycompany.com
✉ printbookru@gmail.com

In cooperation with M•Graphics | Boston, MA

☐ www.mgraphics-books.com
✉ mgraphics.books@gmail.com

Printed in the United States of America

*...So I knelt there at the delta,
At the alpha and the omega,
At the cradle of the river and the seas.
And like a blessing come from heaven
For something like a second
I was healed and my heart
Was at ease...*

— **Leonard Cohen**
from «The Future», 1992

*годувала слиною кота ще не можу щоб кров'ю
йшла лишила відчинені двері щоб вижив щоб втік
заподіяно місту і світу життю і здоров'ю
непоправної шкоди неначе на білому сік
чорних ягід незмивні ці дні ці роки з місяцями
попередня війна хоч страшна була та не така
щось у небі та пеклі либонь помінялось місяцями...*

— **Маріанна Кіяновська**
З книжки «Бабин Яр. Голосами», 2017

*...На ракетные залпы
Наши — по Киеву. Опускаю голову и молчу.
Слышу, дедушка, голос твой —
Мы зачем умирали-то под Москвой —
Чтобы русский потом — вдовой
Украинку оставил?..
Каин, Каин, где брат твой Авель?*

— **Татьяна Вольтская**
«Стихи к Украине», 2022

Долорозо (укр.)

«...з бодем, сумно, гірко...»

Словник музичної термінології Вікі

Doloroso (eng.)

«...*sorrowful* — used as a direction in music...»

Merriam-Webster Dictionary

Долоросо (rus.)

«...*скорбно* — термины, относящиеся к темпу и характеру музыкального исполнения...»

Сетевой Словарь Diafon

Пам'яті Василя Леонідовича Дробота

Зміст

Олег Максименко. Око Бурі. Передмова	15
I. I, на поталу кинуте штормам...	47
I, на поталу кинуте штормам... (переклад Наді Капінос)	48
Мов іграшка, потяг крізь ранку реальність... (переклад Наді Капінос)	49
Ніхто подібному не винен... (переклад Павла Рицаря).	50
Вже інший вік, він забере... (переклад Світлани Андронік)	51
Пора ангіни на Печерську... (переклад Наді Капінос)	52
В костьолі, що на Васильківській... (переклад Людмили Осоки)	53
На Андріївський вийди узвіз... (переклад Людмили Осоки)	55
Так запрагнув дістатися русла старої Десни...(переклад Людмили Осоки)	56
Ледве місто наснило — Василю Дроботу... (переклад Людмили Осоки)	57
У літа на спадку горезвісність Касандри... (переклад Олега Максименко)	58
В пору, що відлік почне новорічний... (переклад Наді Капінос).	59
В незвичності зими... Каріне Арутюновій (переклад Людмили Осоки).	60
Високосний цей лютий... (переклад Олега Максименко)	62
Млинів все менше для війни...(переклад Людмили Осоки)	63
Свої зведення слали фронти...(переклад Людмили Осоки).	64
Мідвестів липень (переклад Наді Капінос)	65
Пізній січень ... (переклад Людмили Осоки).	66
Я не плевав свою недоброту... (переклад Наді Капінос)	69
Вулиця Анни... Київ, туман, Позняки ... (переклад Наді Капінос).	71
Долорозо (переклад Наді Капінос)	72
З'явився звук той ненароком... (переклад Людмили Осоки)	73
Не слава нас підносить і не успіх... (переклад Людмили Осоки)	74
На іншому боці моста...(переклад Людмили Осоки)	76
Чи ім'я, а чи то Місто... (переклад Людмили Осоки)	77
Силуети та ракурси, віку зниклого флер... (переклад Наді Капінос)	79
I гостей запрошує навіть у розпал чуми... (переклад Наді Капінос)	80
Як давно ти не слухала дощ?.. (переклад Людмили Осоки).	81

Затяжній дощі по всьому узбережжю Флориди... (переклад Людмили Осоки)	82
Зліт, термінал навскіс, і неминуче — північ... (переклад Людмили Осоки)	83
В місті біля озера — серпень-оксамит... (переклад Людмили Осоки)	85
Ми не топтали ці піски... (переклад Євгенії Чуприни)	86
Від гострих відчуттів — яскравий промінь... (переклад Людмили Осоки) . . .	87

II. Let the ocean behold 89

August. Morning... Current War	90
Emotions, which by now are all gone....	92
Let the ocean behold	93
Occasions with no breaking news on screens.	94
Who is a person in a cat's realm	95
An Epiphany (Let's just get there again...)	96
Thirty-Five Thousand Feet Above	97
A Solo for the Morning Snow.	98
When ease of comfort unexpectedly descends	99
The fourth in the count...	100
Contemplating Victoria Island	102
A New England Tale	105
Doloroso	107
Cinematique	108
The Postscript	109
The Ocean Bridge	110
Translations of Ukrainian authors: 113	
<u>From Grigoriy Falkovich:</u>	
Perhaps it always seems, especially in summer...	115
I offer you no gratitude, my love...	113
Oh, those enchanted words....	114
<u>From Alexei Nikitin:</u>	
An old man is feeding street cats in Kyiv	115
That electric reflection	116
<u>From Svitlana Andronik:</u>	
Aloha	118

A besom	120
... And so he says...	121
<u>From Pavel Rytsar:</u>	
Even if....	122
the snow is black and grainy	123
a poem from the war	124
<u>From Oleh Maksymenko:</u>	
the burning stones blues	125
A Blizzard. War. Time in complete disjoint	126
If I won't come back...	126
There is dust...	127
<u>From Nadya Kapinos:</u>	
Summer	128
A game of chess	128
<u>From Vasyl Drobot:</u>	
An Earthquake	130
Nighttime streetcar	131
<u>From Irina Rypka:</u>	
On a Sunday...	132
<u>From Liya Chernyakova:</u>	
embracing you....	133
<u>From Vlad Molodid:</u>	
Tango in Bucha	134
<u>From Karina Tumaeva:</u>	
A Cry for Ukraine	135
Jenya Krein — The naming of things	136
Гари Лайт. И тем не менее — вопреки...	147

III. Пришла пора.... 159

Пришла пора...	160
Гомель, Гостомель — словно из детства....	162
Март. Сон.	163
«...Одни старики...» — the sequel	165
НАТО захочет в небесную Украину...	167
Памяти Василя Дробота...	168

Яркий промельк — Каролино-Бугаз	171
Это было так давно...	172
Погода в Вифлееме...	173
Игрушечный поезд...	174
Полустанок Forest Glen.	175
Осознание июля	177
Долоросо (Мише Мазелю)	178
Вид из окна (Каринэ Арутюновой)	179
В канун ангины на Печерске... (Павлу Рыцарю)	180
Такая осень... (Олегу Максименко)	181
Ладисполи-Адажио	182
Театр	184
Арт-Деко	185
Утро. Август. Иловайск	188
Високосный февраль	190
Канадское кино	192
Ладисполи	193
«Двадцать девятое. Сентябрь. Тель-Авив».	195
«Нивки. Вечер. Во дворе...»	197
«От острых восприятий...»	199
Посвящение Сказочнику	200
Прелюдия	202
Эффекты Озера	204
Диего Армандо	206
Констатация	207
Мораторий	208

IV. Погляди зі сторони 211

Аліна Литінська — Співпричетний.	212
Олексій Нікітін — Поет залишається собою	216
Ігор Михалевич-Каплан — Виміри Гарі Лайта	219
Міша Мазель — «Незворотний процес повернення...»	229
Лія Чернякова — «Не долбукали по пісках, не осягнули суть пустелі...»	240
Сергій Елькін — Інтерв'ю з Гарі Лайтом, липень, 2018	242
Збірка видгуків	253

Око бурі

У дуже буремний, непередбачуваний та страшний час виходить ця книга. Іноді трапляються моменти, коли майже не залишається сил та наполегливості йти далі. В час скрути та відчаю я перечитую вірші мого майже брата по життю та літературі Гарі Лайта. Світло, яким наповнені його рядки, надихає мене і підживлює, нагадує, для чого варто жити і писати, навіть всупереч обставинам, що склалися. Хтось казав, що в темні часи особливо чітко видно світлих людей. Сам Гарі та його поезія саме й є такими позначками та орієнтирами, навіть у цьому болячі нашому, але й майже глобальному оку бурі.

Це, власне, і все, що треба для передмови. Беріть це світло і несіть його далі.

А для тих, хто має бажання спробувати разом зі мною розібратися, як само він це робить, я розкрию свою спробу зрозуміти прийом майстра, якими він користується у своїй творчості. Це дещо на кшталт спроби малюка розібрати механічну іграшку, щоб у пружинках та шестірнях відшукати те диво, що примушує її рухатись. Так що *come on*, як то кажуть у країні, в якій живе цей істинний киянин та справжній чикагець — Гарі Лайт.

* * *

Друзі мої, це не просто книга. Це своєрідна сублимація поета на трьох, різною мірою значущих для нього, мовах. Для людини, яка живе на стику епох, людини, яка вимушено виїхала з України одного разу принаймні, назавжди в минулому столітті, а в новому столітті не просто знайшла її знову, стало одкровенням знову стати не чужим, а затребуваним для друзів і читачів. Саме тут, у Києві, від початку століття вийшло вже кілька його книг. Гарі — багато в чому ідеаліст і людина, в серці якої якимось чином уміщується бруківка Андріївського узвозу, костел на колишній Червоноармійській, коти-безхатьки великого Міста, озеро Мічиган, хлопці у кривавих бинтах у військовому шпиталі на Печерську, поетика пісень Коена та Висоцького й пронизливість слів, які він знаходить для того, щоб умістити, здавалося б, взаємовиключні деталі в римовані рядки.

Поезія Гарі Лайта створюється на стикові кількох початкових точок відліку нашого глобуса — на берегах Дніпра, озера Мічиган, Атлантики та нескінченності внутрішнього мікрокосму. Вона, схоже, побудована на жорстких законах драматургії, навіть якщо йдеться про тонкі та багатогранні душевні матерії, і саме тому завжди захоплива, від неї неможливо відірватися, покинути читати вірш на середині. А ще вона кінематографічна, в ній майже завжди наявна ретроспектива — крупний план, деталізація, поле панорами, своєрідна пейзажність, філософське тло, несподівані сюжетні повороти, а часом і явні протиріччя.

Справжня поезія — це чиста нота камертону, який зветься совістю. Чистота його звучання зовсім не обов'язково має бути співзвучною епосі. Такою є поезія Гарі — вона одночасно історично конкретна, але також перебуває поза тимчасовими рамками і просторами. Поет невідсудний сучасникам, його резонанс та його одкровення налаштовані (і нехай це не прозвучить пафосно) на суть іпостасі незримого та підсвідомого.

Звісно ж, не випадково книга складається з трьох розділів: вірші українською (у перекладах інших авторів) та англійською, а також російською. Цей автор — у найкращому сенсі космополіт: він не просто пише так, він так живе в реальному світі, в якому мови і кордони умовні, тому що світ, за винятком деяких територій-ізгоїв, багато в чому сьогодні є глобальним і єдиним. Нас пов'язує набагато більше, ніж розклад авіарейсів, поєднує не лише мова написання творів, а й спільне ментальне поле. Виявляється, можна бути прихильником української армії в Чикаго та американцем, який досконало знає історію Бабиного Яру. Можна бути своїм у Єрусалимі і на Голанських висотах. Можна органічно читати вірші англійською в київському музеї Булгакова і навпаки — українською в університетському Бостоні, російською в Центральній бруклінській бібліотеці, вимовляючи на закінчення «Слава Україні!» у повному, спірно налаштованому залі.

Кожен вірш у цій книзі — це шматочок кольорової смальти, які у підсумку складаються у мозаїчне панно. При потрібному ракурсі в крапельці роси можна побачити світ довкола себе. Гарі Лайт якраз і є майстром таких ракурсів.

У цій новій книзі, яка виходить під час війни в Україні, що героїчно чинить опір російському агресору, безумовно, є нові вірші про цей непростий, а підчас і просто страшний час. Немає жодного сумніву, на чистому боці Гарі. Автор намагається бути максимально делікатним, хоча біль України, звичайно ж, є його власним, гострим та багатогранним. Але, усвідомлюючи, що він зараз за збігом обставин не тут, не на фронті, і навіть не в своєму, такому необхідному йому Києві, Лайт філігранно намагається в цих недавніх віршах не переходити межу й раніше зовсім невластивого йому пафосу. У цих віршах — щире та ненав'язливе співчуття близької людини, яка дуже хоче допомогти. І йому це, схоже, вдається. Не вдаватимуся до деталей і подробиць, так само як і не буду тут поки що аналізувати ці нові вірші американського киянина. Всьому свій час. Знаючи цю людину давно, я більш ніж впевнений, що Гарі Лайт після нашої спільної перемоги буде на одному з перших рейсів у Бориспіль, який знову прийматиме пасажирські лайнери. У цьому не може бути жодних сумнівів... Ось тоді ми всі зберемося вже не віртуально, а на берегах Дніпра, наприклад, в одному окремо взятому кафе на Оболоні, і разом із гостинним видавцем почитаємо, обговоримо та проаналізуємо ці наші вірші «скрутних часів». Усьому свій час, і, авжеж, своє місце. І це місце — одне особливе Місто, рівних якому на цій планеті немає. А може, й не потрібен буде жодний аналіз. Чи потрібно піддавати аналітиці те, що вже стало твоїм ментально?

Зізнатися, щоразу, коли я беру до рук книгу Гарі, у мене виникає приблизно те ж почуття, як перед початком вистави з інтригою, яка заворожує. Власне, сама книга і є, як на мене, своєрідною квінтесенцією відвертого, сучасного театру. За час пандемії, а тепер ще й війни, ціла група нас, літературних друзів та одnodумців, стали набагато ближчими, зустрічаючись досить часто на нашому віртуальному *Океанському Мосту*. Так, цей міст реально існує, і відрізняється він від інших мостів тим, що його існування залежить цілком і повністю від небажання розлучатися та потреби морально підтримувати одне одного, незважаючи на, а найчастіше, і всупереч зовнішнім обставинам. Таким чином, у нашої літературної групи з'явилася можливість

читати і розуміти одне одного, що називається, з півслова, і навіть між рядками.

Саме так мені часом вдається бачити цей театр Гарі Лайта — цілком, не тільки так звану сцену з боку глядацької зали, але і гри-мерки, і хвилювання акторів — фрази перед виходом на сцену, валідольну паніку режисера при зовнішній незворушності, сонну байдужість вахтера в гардеробі... Тому що будь-який автор, являючи світові свій текст, неминуче розкривається і стає трохи вразливим. Тож нумо, дорогий читачу, камерно, щоб не заважати дійовим особам — (чуєте, завіса вже пішла вгору?), пройдімося за лаштунками і спробуймо розшифрувати драматургію та метафізику деяких представлених автором на наш огляд віршів. Коротко цитуючи Володимира Висоцького — «...приподнимем занавес за краешек...»:

Мізансцена 1. «Ранок. Серпень. Іловайськ»

Якось восени 2017-го року ми разом з Гарі та ще кількома авторами читали вірші у Київському центральному військовому шпиталі для хлопців-воїнів Збройних сил України, які отримали поранення, відбиваючи агресію на Сході країни. Один із віршів, який став відомим в Україні, був написаний невдовзі після важкого і навіть страшного серпня 14-го...

*Капітан умирал
на подсолнечном ярком лугу.
В телефоне с утра оставались минуты
и треть батарежки...
Капітан понимал,
здесь пощады не будет уже никому,
как не будет литавр в этой горестной смуте,
где жизнь за копейки...*

*Он всю ночь выводил
тех, кто выжил под «Градами», адской тропой,
не горел только воздух
и данное слово присяги,
новобранцев к утру с террикона их снайпер скосил,
а в него не попал...
То, что было ногами, никак не зароет...
Пулемётные гнёзда...
Кусты и овраги...*

Для мене цей вірш Лайта став необхідним і значущим відразу після прочитання. Гострий, яскравий образний ряд, укладений у «кінострічку», що поєднує в собі і гірку видовищність бойовика, і висоту моральної трагедії, і філософію притчі. Тут є захоплива, зав'язка, якийсь «флешбек» у часі — справжній початок історії, кода, гідна завершення молитви «*Хто за все це прощатиме...*». І центральна сцена не для слабкодухих: крупний план, де смертельно поранений бойовий офіцер, не бажаючи посилювати майбутнього горя рідних, що зумів вивести молодих бійців-новобранців із зрад та пекла Ловайська, турбуючись про те, щоб у мобільному не розрядилася батарейка, до того як він встигне попрощатися, дзвонить до рідного Києва і, намагаючись бути спокійним, розпитує дружину та доньку про те, чи не рвуть кішки килим, і як в останньому турі зіграло «Динамо», розуміючи, що чує рідні голоси востаннє...

Можна, звісно, багато писати про технічні й естетичні особливості та прийоми цього твору. Я знаю, що Гарі не планував читати його в шпиталі, вважав, що це буде нетактовно. Як і в сьогоднішніх своїх віршах про війну, він не був очевидцем, він написав про те, що відчував... Читав він тоді переважно лірику... Але дівчата-волонтери попросили прочитати «*Ловайськ*»... Він їм не став суперечити, волонтери надивилися на жахи цієї війни не менше за солдатів, і знали, що й коли мало прозвучати... І я був тому свідком, коли ці рядки прозвучали «наживо» для воїнів з ампутованими кінцівками та латаними черепами у відносно віддаленому від фронту київському шпиталі... Мало хто зміг стримати сльози, а після концерту поранений

майор довго й з почуттям тиснув авторові руку на подяку саме за цей вірш. З досвіду знаю, що бійці у шпиталях — це вам не салонна публіка, там ніхто просто з ввічливості слухати не буде, зате якщо їх «пробиває», то щиріших і вдячніших слухачів ви не знайдете.

*...БТР тормозил...
Врач с сестрою тащили его на броню,
но откуда-то слева прорвались российские танки...
То ли колокол, то ли контузия... Звон
Капитан не слышал...
...Медсестру застрелили в упор,
до поры не кончали врача,
его кто-то узнал по Афгану...
Это август пылал,
и был ли в глазах капитана укор...
Кто за всё это будет прощать...
по Писанию ли, по понятиям, или Корану.*

Кінець мізансцени... Ірреальність реальності — іноді можна передати лише так.

Мізансцена 2. «Арт Деко»

Для мене «Арт-Деко» є квінтесенцією поетичної майстерності Гарі Лайта, де зібрано найбільш характерні для нього прийоми, образи, які вже стали авторськими, та особлива архітектура вірша. Точніше, найбільш органічна форма з'єднання цих технічних і образних прийомів, які, власне, і є складовими авторського стилю Лайта. Спробуємо подивитися уважніше. Ось кілька фрагментів.

*Мы из прошлого века,
был каверзным канувший век —
там такое творилось
при полном крушении истин,
но в районах арт-деко*

всегда жил чудака-человек,
ему светлое снилось,
он кофе варил и записывал мысли...
Мостовые Варшавы, Харбина,
ещё не советской Литвы
он искаживал в сумерки,
веря, что всё обойдется...
...Приходила она в аромате французском
и ставила чай,
в тонких пальцах её
танцевали мундштук с сигаретой,
её талии узкой
под музыку он невзначай
так несмело касался
в последнее мирное лето...
Там никто не прощался —
за месяц исчезла страна,
их обоих не стало —
но он встретил вечность любимым...
...Мы — второй половины,
иные совсем существа,
но с клеймом двух «ежей» —
так в истории век обозначен,
мы застали бобины —
в них Гамлет озвучил слова,
и они до сегодняшних дней,
из компьютерных недр, облегчают задачу...
...Увезённые в Штаты
и те, кто остались взрослеть
на Арбате, в Бат-Яме
и Лаврой хранимом Печерске, —
одинаковы даты,
ни там их, ни здесь не стереть,
есть арт-деко экзамен,
порой он сдаётся по-чешски...

І, на поталу
кинуте штормам...

* * *

І, на поталу кинуте штормам,
котилось місто — з осені у зиму.
На цифру вісім ділений незримо
людський усесвіт вкотре заблукав
у мішанині зброджених неправд,
у всіх своїх провулках і керунках.
І пам'ять все відлунювала лунко
Ловцем у житі, прірвою що — над...

Ефір закритий, наче небеса
країни озвірілого фальцету:
літак, приціл, натиснута гашетка...
Субота вічна... Зболена сльоза,
де пасажирам — стежечка-веселка...
Над всім земним бредуть назавжди за...

Мов об долівку вщент — тонкий кришталь —
стають чужими ті, що найдорожчі.
«Дожілися...» — жебрачка пробелькоче —
прийшли часи на Боже «Аз воздам»...
До діалогів зведена і драм,
смішить любов блідих екранізацій.
Грішить поспішно — і плодить паяців
Із тих останніх віри могокан...

Царівна-місяць — зникни, Листопад! —
чекає грудня на весільнім ложі,
не втамувавши смутки, а примноживши,
жбурляє сяйвом бурштинових згард.
Штормили міста всі стонадцять миль,
де озеро не озеро вже — море.
Тут блюз, як свій — про нього не говорять,
а просто знають — зазвучить із хвиль.

* * *

Мов іграшка, потяг крізь ранку реальність
помчить вітерцем горизонти і далі.
В озернім краю, в океані безкраїм
вода перламутром врочисто засяє.

Тривога повітряна стихне, химера,
і вивільнять вікна, і двері всі — навстіж...
Та притчі Софокла і вірші Гомера
уже багатьох не навчать, не розкажуть...

Змаліли вітри і зимові розлуки,
бо липень прийшов в обладунках зі сталі,
де болем фантомним горить Маріуполь,
шаланди Одеські — давно без кефалі.

Мчить потяг ранковий, що іграшка наче,
І станція кожна — прощення? Прощання?
І котик учений, Шекспіре-козаче,
мовчить, хоч незмінне твоє запитання...

Було — загуло! Як раніше — не буде!
Тож скресне надія з любові, де кригу
зламають до світла новітні маршрути
й новітні Просперо писатимуть книги.

* * *

Ніхто подібному не винен
не поступок, не розумінь.
Спів'їмпульс виструнчених звивин —
сліпий випадок. То й амінь!
Ніхто подібному не винен.

Непроголошений канон
із підсвідомості — мов шило.
Вже панство, як би не грішило,
навряд свій владний стишить тон.
Непроголошений канон.

Добросердечності замало
на спротив змові гуртовій.
Кривд сутінковий буревій
не в змозі випалить кресало.
Добросердечності замало.

Доцільність знаків та прикмет
звела внівець іржа ентропій.
Сум оберта на чистий опій
новітніх сенсів Архімед.
Доцільність знаків та прикмет.

Сенс узагальнень невловимий.
Що часу більш відповіда —
чи відчайдушний крок до схими,
чи чарка й блудниця руда.
Сенс узагальнень невловимий.

* * *

Вже інший вік, він забере
минулий час, від того сумно.
Хоча здавалось — сяйно, шумно,
і славним вийде кабаре.
Та в першій чверті в очі дим,
нестримний рух в середньовіччя,
знов крок назад і в серці відчай,
що Підмосков'я в русі тім.
В зрівнянні з часом тим, коли
наш крик лунав уперше гучно,
прийшли часи лихі, де влучно
з Ордою їх зрівнять могли.
Століття чвар і небезпек,
талановиті вдвічі винні.
Пізніше, як струмок в долині,
раптово стався ім'ярек
надії, музики, віршів,
тих шістдесятих, мрій, ідеї,
та бракувало корифеїв,
і світ укритися в сфери снів.
Повинно бути, в котрий раз,
закономірність попри жалість.
В питанні є все та ж зухвалість:
«Яке століття, милі, в нас...»

* * *

Пора ангіни на Печерську.
Тролейбус поряд — тут, на Чеській.
Спортивний шал — орел чи решка?
— «Динамо» «ріжеться» з «Нефтчі».
Тягучий зумер в телефоні.
Герой Жиглов — у «Електроні».
Футбол плюс осінь, де на фоні
Летять граки, летять м'ячі...
Не так щоб аж, та все ж — забава.
Врятуй, кінотеатре «Слава»,
бо для печалі це — немало,
хоч у лахмітті, хоч в парчі.
Адью, контрольна! Там, на волі —
сеанс, де викрадуть «Савойю»,
а в Ботанічному — до болю
синіє неба далечінь...
Сьогодні ж — осінь диких прерій
і голоси чужих містерій...
Та вірю їй — лиш рипнуть двері
в далеку юність — без причин.

* * *

В костьолі, що на Васильківській, послухать орган,
перед тим завітавши з Червоноармійської в двір через арку,
гостював я частенько у тім комунальному світі,
та все пам'ятаю, хоч виріс не там.
Ліфт старий, довоєнний, і стеля висока, і «Казка» із вікон,
й ніколи ніхто не сварився...

Гастроном, що на розі із тим найсмачнішим пломбіром,
якого вже більше нема,
чарівливості західний промінь в неповторності виблиску
чистих фасадів й дахів...

...Вона також бувала в Будинку кіно на дитячих сеансах,
я ж — десятилітній — дивився їй вслід, та не відав,
що дивна ота нелюбов в паліндромі грядущого віку
так безглуздо зрівняє лічбу.

Стадіон, що змінив з сорок першого влади та ймення,
на трибуни якого у еру «Динамо» у семидесяті ходив я із татом,
де приховано, на півсвідомості, та без ніякого наміру,
і не пояснимо ураз виникає Країна, та йде на війну на Донбас
із дитячим лицем, помирати з імперським свинцем...
Потім від стадіону ліворуч, та пішки найліпше, — і буде ІнЯз,
а навпроти — садок Поліцейський,
де в осінь з минулої пісні та часу
відвезли мене іще з шостого класу,
й не трапився біль після іспитів в брів ані в око,
все ж умовно — найкраще, інакше раніше отак вдосконалено
прощений нею би не був.

Гарі Лайт — американський поет із Чикаго. Народився в Києві, у 1967 році. З 1980 року живе у Сполучених Штатах. З відзнакою закінчив Норвестернський університет, де вивчав політологію та літературознавство. Після цього став адвокатом. Працював у сфері міжнародної юриспруденції як у США, так і за кордоном. З 1993 року вірші Гарі регулярно публікуються в літературних журналах та поетичних антологіях США, Канади, Ізраїлю, Європи та України. Є членом Американського ПЕН-центру та Спілки письменників України. Починаючи з 1992 року в Лайта вийшли понад десяти поетичних книжок. З нещодавніх — його книга *«Траскторії Повернень»* була видана в США (*Bagriy & Company*, 2017) та в Україні (ІДБ, 2017) і була відзначена *Літературною премією Спілки письменників України ім. Ушакова*. Збірка англійською під назвою *«Confluences»* (*Bagriy & Company*, 2020; *Kayala Publishing*, 2020) вийшла в США і Європі, що вже стало традицією. Гарі регулярно бере участь у поетичних читаннях та інших літературних заходах по обидва боки Атлантики.

Gari Light is a Chicago-based American poet, born in Kyiv, Ukraine in 1967. Lives in the United States since 1980. Graduated from Northwestern University with Departmental Honors B.A. in Slavic Literatures Studies, where he also studied Political Science. Became a lawyer some short time after and worked in the area of international jurisprudence, both in the U.S, and abroad. Since 1993, Gari's poetry is published regularly in the literary journals and poetry anthologies of the United States, Canada, Israel, Europe and Ukraine. He is a member of the American PEN Center and the Writer's Union of Ukraine. Light's several books of poetry were published in Russian, starting in 1992. His book "*Return Trajectories*" has been published in the U.S. (*Bagriy & Company*, 2017) and in Ukraine (IDB, 2017) and has been awarded the Ukraine's Writers Union's *Ushakov Literary prize*. The most recent collection in English, entitled "*Confluences*" (*Bagriy & Company*, 2020; *Kayala Publishing*, 2020) has been published both in the U.S, and Europe, as is becoming a tradition. Gari regularly takes part in poetry readings and other literary events on both sides of the Atlantic.

Гари Лайт — американский поэт из Чикаго, родившийся в Киве, Украина, в 1967 году. С 1980 года живет в США. С отличием окончил Нортвестернский университет, где изучал политологию и литературоведение. Вскоре после этого стал адвокатом и работал в области международной юриспруденции как в США, так и за рубежом. С 1993 года стихи Гари регулярно публикуются в литературных журналах и поэтических антологиях США, Канады, Израиля, Европы и Украины. Член Американского ПЕН-центра и Союза писателей Украины. Начиная с 1992 года были изданы более десяти поэтических книг Лайта. Его книга «Траектории Возвращений» была издана в США (*Bagriy & Company*, 2017) и в Украине (ИДБ, 2017) и была отмечена премией Союза писателей Украины имени Ушакова. Недавний сборник на английском языке под названием «*Confluences*» (*Bagriy & Company*, 2020; *Kayala Publishing*, 2020) был издан как в США, так и в Европе, что становится уже традицией. Гари регулярно принимает участие в поэтических чтениях и других литературных мероприятиях по обе стороны Атлантики.

«Він говорить віршами з минулим, наявним
і майбутнім, говорить чесно, без претензій, з потаємним
смутком, в Задзеркаллі свого часу, справжній киянин,
з дещо вишуканою мовою...»

Василь Дробот (Київ)

«Осмыслить своё существование на разломе
континентов, вер и отчизн — невероятно сложно.
Связать вкус, стиль, остроту ощущения звукового
пространства — доступно очень немногим...

Так я вижу поезию Гари Лайта».

Дмитрий Кимельфельд (Иерусалим)

«Well into his third decade as a poet,
Light uses his mature voice to translate
multicultural images and locales.
These are truly love poems and war songs crafted as
universal encounters on those battlefields».

Lennart Lundh (Chicago)

«Гарі — дуже наш і дуже американський.
Незвичне поєднання, яке, мені здається, і визначає його
індивідуальність, його уміння кількома штрихами
створювати незабутні поетичні образи.

Олександр Володарський (Київ)

ISBN 979-8-9877439-0-4

